

Du skal ikke skamme dig, hvis du ikke har venner

VENNER KATRINE MARIE GULDAGER

Engang, da jeg som ung pige havde fået en splinterny adressebog, skrev jeg adresser i den, og jeg viste den til min farmor. Hun kiggede undersøgende på alle de tomme felter og udbød spontant:

»Men hvor er dine venner?«.

Jeg havde venner dengang, jeg havde bare ikke tænkt på, at de skulle stå i min adressebog. Men jeg husker stadig følelsen af at få adressebogen tilbage, den øjeblikkelige skamfølelse over, at jeg kunne være sådan en, man mistænkte for ikke at have nogen venner overhovedet.

Dengang i 1980'erne lagde man stor vægt på venskaber, det var næsten vigtigere at have venner end at have familie, ja, i nogle af alle de kollektivformer, der fandtes, ophøjede man ligefrem sine venner til sin 'selvvalgte' familie. Min mor og far havde mange venner, og når de holdt fødselsdage, foregik det ikke sjældent med sang og dans og taler og små sketcher. Omfanget af festlighederne mindede nogle gange om en havnefest i en middelstor provinsby.

Derfor havde jeg nok altid forestillet mig, at jeg også selv skulle være sådan en med mange venner, sådan en, der holdt store fester med muntre indslag og glad sang. Livet igennem ville jeg være omgivet af masser af venner, forestillede jeg mig.

Men sådan skulle det ikke gå.

Krise sorterede fra

Det første, der skete, var, at min far døde, og af forskellige årsager kastede det mig ud i en stor krise. Jeg havde en følelse af, at jeg blev slået tilbage til start, mens alle mine venner gik videre med deres almindelige ungdomsliv: få en kæreste, begynde at studere. Ingen havde lyst til at følge med mig ind i det kaos, jeg følte, og kan man bebrejde dem det? Hvad kan man egentlig forvente af sine (ungdoms) venner?

Måske mistede jeg ikke alle mine venner, men mange. De venner, der mest var overfladiske bekendtskaber, kunne jeg ikke rigtig holde ud. Det var svært at føle, at man sad på en café med et åbent benbrud, og så ville de tale om noget, der forekom mig at være ligegyldigheder. Min uskyldighed var væk, min alvor ankommet med fuld styrke.

Det næste, der skete, var, at jeg gradvist mistede den dybere forbindelse med min familie, og hvad gjorde jeg så? Jeg satsede på mine venner. Jeg satsede og satsede så meget på mine venner, at det nok var for meget.

Når jeg skulle på skrivekoloni i USA, var der i anøgningen en rubrik, man skulle udfylde om, hvem

de skulle kontakte »in case of emergency«. Jeg skrev mine venners navne, jeg ønskede ikke, at mine familie skulle vide, hvor jeg var. »Mine venner er min familie«, tænkte jeg, men i dag tror jeg ikke, at venner kan erstatte familie. I dag tror jeg nok mest, at de stærke, altopslugende venskaber hører ungdommen til.

Det tog mig lang tid at acceptere dette. I mange år forsøgte jeg at erstatte min mest elskede barn-
domsveninde med andre veninder, og ligesom alle andre har jeg i jagten på det dybe, vedvarende venskab haft min andel af kiksede tilnærmelser: Dem, hvor den anden ikke var rigtig interesseret i mig, dem, hvor jeg ikke var rigtig interesseret. Dem, hvor man i virkeligheden skulle bruges til et eller andet, man gennemskuede for sent.

Vi har nok alle haft de venner, der læner sig lidt for meget og lidt for længe op ad én, dem, man skal hjælpe med at flytte, og som aldrig har tid, når man selv har ringet efter flyttebilen. Og det har jeg selv sagt også selv været skyldig i.

Min bedste ven

Til sidst gav jeg op, til sidst gav jeg slip. Jeg havde brug for at føle, at det ikke skulle være skamfuldt ikke at have venner. Jeg blev enig med mig selv om, at jeg måske bare ikke er typen, der har mere end to-

Til sidst gav jeg op, til sidst gav jeg slip. Jeg havde brug for at føle, at det ikke skulle være skamfuldt ikke at have venner

tre venner gennem livet. For mindst én ven har jeg jo altid: Min mand er (også) min bedste ven.

Derfor har jeg måske heller ikke været så interesseret i de veninder, der bruger andre veninder til at tale om deres mænd. Måske er jeg overdrevet loyal: Hvis jeg har et problem med min mand, vil jeg helst sige det direkte til ham. Jeg har heller aldrig rigtig abonneret på forestillingen om venner som nogen, man udlever forskellige sider af sig selv med: Hvem gider selv være en forlængelse af et andet menneskes ego? En fjer i den narcissistiske hat?

For mig er venskab en måde at følges på, en måde at deltage i hinandens glæder og sorger på helt uden bagtanker. Det er sjældent. Men heldigvis findes det i virkelig mange afskygninger. Og heldigvis er det nu også i mit liv igen.

kultur@pol.dk